

De Donkere Kamer Rotterdam #11

Nabeschouwing

De Donkere Kamer Rotterdam #11

Februari 2017

Verschenen op www.nederlandsfotomuseum.nl en www.PhotoQ.nl

Dat zoveel mensen de storm hebben getrotseerd om vanavond naar De Donkere Kamer in filmhuis Lantaren Venster te komen, zegt genoeg. Met een volle zaal, drie verwachtingsvolle pitchers, interessante gasten én de winnaar van een eerdere pitch, belooft het weer een avondvullend en energiek programma te worden.

De Donkere Kamer Rotterdam is een gezamenlijke productie van het Nederlands Fotomuseum, beroepsorganisatie DuPho (Dutch Photographers) en de non-profit organisatie PhotoQ. De voorgaande edities zijn met korte interviews, actuele discussies, previews en presentaties op het gebied van fotografie altijd al een doorslaand succes geweest. Vanavond ligt de presentatie in handen van de beeldredacteur van De Correspondent Sterre Sprengers en de Rotterdamse fotograaf en filmmaker Carel van Hees.

De avond begint met enkele woorden om afscheid te nemen van Edie Peters, oprichter van PhotoQ, als presentator bij De Donkere Kamer. De nieuwe presentator Sterre Sprengers, die Peters' zegen heeft gekregen volgens Hees, wordt geïntroduceerd. Sprengers schrijft ook recensies en Carel Van Hees kreeg volgens eigen zeggen ooit vier sterren van haar. Vanaf dat moment zat het wel goed, beamen beiden.

Het spits wordt afgebeten door eerdere pitchwinnares Laura Hospes met de reeks zelfportretten die zij maakte ten tijden van haar verblijf in een psychiatrische kliniek. Krachtige en confronterende zwart-wit foto's verschijnen op het scherm. Hoe vergaat het haar sinds het winnen van de pitch? Nu, anderhalf jaar later is haar boek *UCP-UMCG* uit, dat door de Volkskrant werd uitgeroepen tot één van de beste vijftien fotoboeken van 2016. Haar werk presenteren in een boek is voor Laura prettiger dan tijdens een expositie, want publiek kan het boek openslaan wanneer het wil. De witte, linnen cover van *UCP-UMCG* heeft een duidelijke functie: Hospes selecteerde al haar zelfportretten op het witte linnen van haar ziekenhuisbed in de kliniek. Op de vraag hoe het nu met haar gaat, los van het succes van haar werk, valt de zaal stil bij het antwoord. Het gaat beter, dat zeker, maar iedere dag is nog een gevecht.

Wanneer Maartje Brockbernd als eerste pitcher in drie minuten tijd haar trotse portretten van volwassenen en kinderen met een oogaandoening heeft gepresenteerd, is het tijd voor het interview met Herman Cohen Stuart. Zijn achttienjarige promotieonderzoek gaat over fotograaf en etnoloog Edward S. Curtis, bekend van zijn enorme oeuvre waarin hij het Noord-Amerikaanse indianenleven fotografeerde. Ten onrechte werd het werk van Sheriff Curtis bekritiseerd omdat de foto's teveel gemanipuleerd zouden zijn. Westerse invloeden zouden door hem zijn weggeretoucheerd. Herman Cohen Stuart bewijst het tegendeel, hij toont foto's waarop indiaanse gezinnen zijn geportretteerd tegen de achtergrond van wolkenkrabbers of zelfs in een auto.

Bij de tweede pitch vraagt Charlotte Luijendijk met plastische foto's van menstrueel bloedende vrouwen aandacht voor taboes die bestaan omtrent menstruatie. Vooral in ontwikkelingslanden zou het als onrein worden gezien. Na de pitch volgt een interview met fotografe Martine Stig over haar nieuwe boek *Noir*. De titel mag dan wel *Noir* zijn, het boek is geel. In de loop van het gesprek wordt duidelijk dat Stig deze titel voornamelijk koos door een foto in het boek van een donkere jongen met een petje waar 'Noir' op staat. De zwart-wit foto's zijn vierluiken die als geheel, of juist in delen in het boek worden gepresenteerd. Het boek gaat over montage en de relatie tussen afbeeldingen. De betekenis van beelden verschuift door ze anders te combineren. Tot slot vertelt pitcher nummer drie Saskia Aulkema over haar project met vrouwen die een nikaab dragen. Zij volgde meerdere nikaabdraagsters om tot een niet onbelangrijke conclusie te komen in deze tijd van polarisatie: er bestaat niet zoiets als dé moslima of dé nikaabdraagster, iedereen is verschillend.

Na de pauze worden kunstenaars Sara Blokland en Jaya Pelupessy geïnterviewd over hun project *Srefidensi en de vlag*, dat tot stand is gekomen in samenwerking met CBK Amsterdam Zuidoost en Fotodok. Het project richt zich met een kunstwerk in De Bijlmer op de officiële Surinaamse onafhankelijkheid in 1975, hetgeen 'Srefidensi' letterlijk betekent. De vlag van Suriname staat hierin centraal. In De Bijlmer werd deze in 1975 door tijdsverschil eerder gehesen dan in Suriname. Het kunstwerk ademt verzet, protest en emancipatie van het Surinaamse volk. Het is een letterlijk gelaagd kunstwerk, omdat er volgens Blokland

veel verschillende verzetsgeschiedenissen bestaan. De eerste laag bestaat uit de grote foto van het neerhalen van het standbeeld van Wilhelmina in 1975 in Paramaribo. Over deze foto worden steeds nieuwe lagen aangebracht, symbool staand voor de gelaagdheid in de geschiedenis.

Dan is het tijd voor de laatste gast van deze avond Diana Scherer met haar project *Interwoven*. Scherer is geboeid door de drang van mensen om de natuur te controleren. Zij werkt op de Radboud Universiteit Nijmegen samen met biologen en ecologen om haar veelzijdige 'wortelstelsels' voor elkaar te krijgen. Bij het Radboud dachten ze eerst dat haar dit nooit ging lukken, maar de ene na de andere foto van verbluffende patronen van plantenwortels, alsof het Perzische tapijten zijn, bewijst het tegendeel. Planten zijn slim vertelt zij en groeien niet passief naar beneden, maar zoeken naar voedsel en drinken. Hiervan gebruikmakend én door middel van sjablonen, creëert Scherer een zichzelf wevend materiaal onder de grond. Wat is de rol hierin van de fotografie? Alleen dankzij het fotograferen van haar wortelstelsels worden deze verduurzaamd, klinkt het antwoord.

Terwijl Diana Scherer het podium verlaat, komt de presentatoren de naam van de pitchwinnaar ter oren. Saskia Aulkema neemt haar felicitaties in ontvangst en de avond loopt ten einde. We zien iedereen graag weer bij de volgende editie in juni.